

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Vniversis Tam Ecclesiasticis quàm secularibus Principibus Alamanniae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

Imperator. Vnde audito quondam quod vota Principum in Imperatoris fuissent electione diuisa, tantò magis fuimus de ipsorum diuisione turbati quanto bonus status imperij ex causis prædictis specialius ad nos spectat, & pro multis & magnis necessitatibus populi Christiani non solum Ecclesia devotum habere desiderat defensores, sed & imperium totum indigere cognoscitur idoneo provifore. Verùm, quantumcunque grave nobis existeret & molestum quòd imperij provifio videbatur in commune religionis Christianæ dispendium ex tali diuisione differri, ne tamen Principum dignitatem ignorare vel lædere videremur, expectavimus aliquandiu si forsan ipsi usi consilio saniori, vel per se ipsos, si fieri posset, dissensionis suæ finem imponerent, vel super hoc saltem nostrum consilium implorarent; ut per eorum studium nobis medianibus discordiæ malum bono concordiæ purgaretur, & rugam schismatis unitatis simplicitas aboleret. Cùm autem expectatio nostra nec nobis, nec vobis, immo nec imperio ipsi prodesset, sed obesse potius videretur, ne dissimulando videremur huiusmodi fovere discordiam, ad concordiam vos curavimus per litteras apostolicas invitare, quas ad multos Principum novimus pervenisse. Postmodum verò audito quòd per sollicitudinem bonæ memoriæ Conradi Archiepiscopi Maguntini à nostra præsentia redeuntis disposuissent Principes ad colloquium convenire super ordinatione imperij tractaturi, ne quid ex contingentibus omittere videremur, litteras nostras ad eos per proprium nuntium duximus destinandas, consilium nostrum eisdem fideliter exponentes. Ceterùm, cùm nec sic hætenus inter eos bonum concordiæ potuerit provenire aut utiliter imperio provideri, deliberavimus cum fratribus nostris quod esset agendum & qualiter posset malis imminuentibus obviari. Tandem verò in hoc resedit consilium, ut venerabilem fratrem nostrum Prænestinum Episcopum apostolicæ sedis Legatum, religione conspicuum, præditum honestate, magnum Ecclesiæ Dei membrum, quem inter ceteros fratres nostros specialis dilectionis brachiis amplexamur, & cum eo dilectum filium magistrum Philippum Notarium nostrum, virum providum & discretum, nobis & fratribus nostris merito suæ probitatis acceptum, ad partes Germaniarum ex nostro latere mitteremus. Quia verò quanto negotium istud magis est arduum, tanto majores & maturiores exigit tractatores, venerabili fratri nostro Octaviano Ostiensi Episcopo apostolicæ sedis Legato, qui post nos in Ecclesia Romana obtinet primum locum, dedimus in mandatis ut si à negotiis illis quibus intendit in regno Francorum se poterit expedire, cum ipsis pariter & per ipsos nuper à nostro latere venientes instructus plenius ad partes vestras accedat, & ambo Episcopi simul, vel alter eorum, si ambo non poterint interesse, cum eodem Notario vestrum consilium audiant, & vobis beneplacitum nostræ voluntatis exponant. Ideoque universitati vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus cùm ab eis vel eorum altero fueritis evocati, ad præsentiam evocantium aut etiam evocantis accedere

Tom. I.

non tardetis. Datum Laterani Non. Ianuarij, [pontificatus nostri anno quarto.]

In eundem modum scriptum est Capitulo & suffraganeis Ecclesiæ Maguntinæ, & Principibus in Maguntina provincia constitutis.

In eundem modum Salzburgenfi & suffraganeis eius, & Principibus in Salzburgenfi provincia constitutis.

In eundem modum Bremensi & suffraganeis eius, & Principibus in Byemensi provincia constitutis.

In eundem modum Trevirensi & suffraganeis eius, & Principibus in Trevirensi provincia constitutis.

VNIVERSIS TAM ECCLESIASTICIS
quàm secularibus Principibus Alamanniæ.

Quantum ex imperij diuisione dispendium, non solum nobis & vobis, sed etiam universito populo Christiano proveniat, instantis temporis malitia manifestat. Iam etenim contra catholicos invalescunt hæretici, Christianæ religionis termini coarctantur, contra fideles pagani super occupatione ac detentione terræ nativitatibus dominicæ gloriantur. Pax & justitia, quondam invicem se complexæ, particulare nunc deplorant exilium, & in earum sedes violentia & seditio conjuratis manibus impure se jactitant successisse. Vnde jam violenti bona Ecclesiarum sacrilega tam mente quàm manu diripiunt, potentiores impotentium colla premunt, & locali pauperum in thesauros divitum inopem coguntur copiam vel copiosam inopiam parturite, ac in eorum explicationibus plicas veteres, ut jam ad litteram quod legitur impleatur: *Ei qui non habet id etiam auferetur quod videtur habere.* Et ut singula brevius perstringamus, jam sibi juris locum injuria vendicavit, & legem facit, non ratio, sed voluntas; ita ut quidam totum sibi licere putent quod noverint complacere. Nos autem jampridem hæc omnia prævidentes, & volentes præcavere sollicitè ne huiusmodi venirent abusiones in usum, licet expectantes expectaverimus aliquantum ut vos usi consilio saniori hæc mala per utilem provisionem imperij tolleratis & in partu perimeretis huiusmodi genimina viperarum, tandem tamen, ne dissimulando fovere discordiam videremur, cùm non ad depressionem sed exaltationem imperij, sicut novit Dominus, intendamus, per litteras nostras, quas ad multos vestrum novimus pervenisse, vos ad concordiam curavimus invitare, ne imperialis sublimitas per eos, non solum attenuari, sed & destrui videretur per quos magnificari debuerat & extolli. Tandem autem audito quòd per studium & sollicitudinem bonæ memoriæ Conradi Archiepiscopi Maguntini à nostra præsentia redeuntis quidam vestrum disposuissent ad commune colloquium convenire super ordinatione imperij tractaturi, litteras nostras ad vos per proprium nuntium duximus destinandas, consilium nostrum vobis exponentes fideliter, & super iis quæ videbantur necessaria vos diligentius instructes. Ceterùm cùm nec per expectationem diutinam, nec per exhortationem honestam, nec per instructionem plenariam sic hætenus concordia prioris incommodum sequentis

Epist. 32.

VVuu ij

concordiæ commoditate purgatum, ne quid ex contingentibus omittamus, venerabilem fratrem nostrum Prænestinum Episcopum &c. *ut in precedenti usque* acceptum, ad partes Germaniarum duximus destinandos, ut ipsi cum venerabili fratre nostro Octaviano Ostiensi Episcopo apostolicæ sedis Legato, si forsan non poterit interesse, vos ex parte nostra diligenter moneant & inducant ut per vos ipsos eorum, si necesse fuerit, consilio & præsidio ad concordiam efficaciter intendatis, concordantes in eum quem nos ad utilitatem imperij cum Ecclesiæ honestate merito coronare possimus, vel si fortè per vos desiderata non posset concordia provenire, nostro vos saltem consilio vel arbitrio committatis; salva in omnibus tam libertate vestra quam imperij dignitate, cum neminem magis quam Romanum Pontificem super hoc deceat vos mediatorem habere, qui voluntatibus & rationibus intellectis, quid justum foret & utile provideret, vosque per auctoritatem cælitus sibi datam super juramentis exhibitis quoad famam & conscientiam liberaret, cum & negotium imperij ad nos principaliter & finaliter pertinere noscatur; principaliter quidem, quia per Romanam Ecclesiam fuit à Græcia pro ipsius specialiter defensione translatum; finaliter autem, quoniam etsi ab alio regni coronam recipiat, à nobis tamen coronam imperij recipit Imperator. Monemus ergo universitatem vestram & exhortamur in Domino, & per apostolica vobis scripta mandamus, quatenus Legatos ipsos vel eorum alterum in Theutoniam accedentem & eundem Notarium recipiatis hilariter & sicut decet, honorificè pertractetis, ipsorum monita & consilia recipientes humiliter & inviolabiliter observantes. Nos enim eis dedimus in mandatis ut ad concordiam vestram & utilem ordinationem imperij prudenter & diligenter intendant. Datum ut supra.

ILLVSTRI REGI OTTONI
in Romanorum Imperatore electo.

Epist. 32.

VT non solum dispositio rerum & temporum omnipotentem Dominum demonstraret, sed ipsa quasi conformitas operum & eventuum ad se invicem eundem omnium fateatur auctorem, cælestibus Dominus terrestria conformavit; ut dum mirabili quadam similitudine respondere viderimus ima summis, unum & eundem factorem & auctorem omnium cognoscamus. Ipse etenim licet sit magnus in magnis, ut mirabilis tamen etiam in minimis appareret, sicut circa mundi creationem & seculorum initia duo magna luminaria in firmamento cæli constituit, unum quod illuminaret diem, alterum quod in tenebris radiaret, sic processu temporum ad firmamentum Ecclesiæ, quæ cæli nomine designatur, duas magnas instituit dignitates; primam quæ illuminet diem, id est, in spiritualibus spirituales informet & animas diabolica fraude deceptas à peccatorum catenis abfolvat, cum ex privilegio sibi traditæ potestatis quos ipsa ligat & solvit in

terris, Deus ligatos habeat & solutos in cælis; alteram quæ in tenebris radiet, dum in hæreticos mentis cæcitate percussos & hostes fidei Christianæ, quos non dum oriens ex alto respexit, Christi & Christianorum punit injuriam, & ad vindictam malefactorum, laudem vero bonorum, materialis gladij potestatem exercet. Unde sicut in eclipsi lunæ tenebræ amplius tenebrescunt & majoris caliginis obscuritas invalescit, sic ex Imperatoris defectu hæreticorum vesania & violentia paganorum contra catholicos & fideles perfidius & crudelius malitia multiplicata consurgunt. Hoc autem attendentes sollicitè, ac volentes malis imminutibus obviare, circa provisionem imperij solliciti fuimus, sicut per frequentes literas directas ad Principes & Legatos transmissos ad eos omnibus credimus patuisse; in quo quantum celsitudini tuæ duxerimus deferendum, & tu ipse novisti, & res perhibet testimonium veritati. Novimus enim qualiter inclitæ recordationis Lotharius Imperator proavus tuus Ecclesiæ Romanæ devotus extiterit, qualiter pro defendendo ejus honore non solum semel sed & secundo vocatus accesserit, qualiter in ipsius subsidio finierit dies suos, qualiter avus & pater tuus ejus vestigiis inherentes prædecessoribus nostris exhibuerint se devotos, qualiter etiam Anglicana domus, ex qua ex parte matris es ortus, in devotione sedis apostolicæ ferè semper perfluerit & persistat, & ei tempore grandis persecutionis obsequium impenderit opportunum. In te igitur progenitorum tuorum devotionem suscitare plenius & abundantius remunerare volentes, credimus & quasi pro certo tenemus quod non solum in ea te verum ostendes heredem eorum & legitimum successorem, sed tantò ipsos in hoc præcedes amplius quanto te à nobis magis intelliges honoratum. Inspiret autem cordi tuo is qui corda Principum habet in manu sua, & per quem Reges regnant & Principes obtinent principatum, ut affectum nostrum penes plenius per affectum quam nostro tibi explicemus vel explicare possimus affatu, & ea quæ acta sunt hæcenus & aguntur, & adhuc dante Domino per nos circa te agentur in posteram, fideliter in tuo corde reponas, & ita memoriæ recommends ut nec obliviosus videri valeas vel ingratus, sed ad apostolicæ sedis exaltationem & honorem potenter intendas, & ejus plenè benevolentiam recognoscas, quæ cum defecissent ferè penitus vires tuæ, in tua dilectione non tepuit, nec te deseruit in adversis, sed tamdiu fovit donec juxta tuum te desiderium exaltaret. Nos enim serenitatem tuam in eo de consilio fratrum nostrorum honorate volentes ultra quod in seculo secularis Princeps nequeat honorari, auctoritate Dei omnipotentis nobis in beato Petro collata te in Regem recipimus, & regalem tibi præcipimus de cetero reverentiam & obedientiam exhiberi; præmissisque omnibus quæ de jure sunt & consuetudine præmittenda, regiam magnificentiam ad suscipiendam Romani imperij coronam vocabimus, & eam tibi dante Domino humilitatis nostræ manibus solemniter confe-